

Kielikoulutuspolitiikan verkosto – valtakunnallinen verkosto Suomen kielikoulutuspolitiikan kehittämiseksi

STRATEGIA VUOSILLE 2021–2024

Kielikoulutuspolitiikan verkosto (Kieliverkosto) on kansallinen kielikoulutuspolitiikan tutkimus- ja kehittämisverkosto, joka **tuoo yhteen** kielikoulutuksen toimijoita, **lisää tietoisuutta** kielikoulutuksen moniulotteisuudesta ja **vaikuttaa** kielikoulutusta koskeviin päätöksiin Suomessa. Kieliverkosto tarjoaa tietoa kielikoulutuksesta päätöksentekijöille, varhaiskasvatuksen henkilöstölle, opettajille, tutkijoille ja muille sidosryhmille, luo yhteistyömahdollisuuksia sekä kehittää kansallista ja kansainvälistä tutkimusta ja koulutusta. Kieliverkostoa koordinoidaan Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskuksessa, ja toimintaa rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Tämä on Kieliverkoston neljännen toimintakauden strategia vuosille 2021–2024. Strategisia tavoitteita täsmennetään vuosittain toimintasuunnitelmissa.

Kieliverkoston tehtävät

Kieliverkoston päätehtävä on **koordinoida ja tuoda yhteen** kielikoulutuksen toimijoita, sidosryhmiä, asiantuntijoita ja tutkimustietoa. Verkosto **vaikuttaa kielikoulutuspoliittiseen päätöksentekoon** ja **edistää** tutkimustietoon sekä kielikoulutuspolitiikan asiantuntijoiden vankkaan osaamiseen ja kokemukseen pohjautuvaa **kielikoulutusta ja kielikoulutuspoliittista toimintaa**.

Näitä tehtäviä tukevat:

- tehokas ja vastuullinen viestintä ja vuorovaikutus,
- tapahtumien ja koulutustilaisuuksien järjestäminen sekä
- monipuolinen tutkimus.

Verkosto on avoin foorumi kaikille kielikoulutuksesta kiinnostuneille. Keskeisiä kohderyhmiä ovat alueen ammattilaiset, esimerkiksi kansalliset ja paikalliset päätöksentekijät, koulutuksen järjestäjät, varhaiskasvatuksen henkilöstö, opettajat, kouluttajat, opiskelijat ja tutkijat. Kohderyhmiin pidetään yhteyttä keskeisten, ohjausryhmässä toimivien sidosryhmien kautta.

Toiminnan arvot

Kieli on keskeinen osa kaikkea yhteiskunnan toimintaa.

Kielikoulutuksessa otetaan huomioon eri kielet asettamatta niitä tärkeysjärjestykseen tai vastakkain. Kielten epätasa-arvo koulutuksessa on kuitenkin tärkeää tunnistaa ja tiedostaa, jotta saavutettavuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa sekä monikielisyyttä voidaan kehittää.

Kieliä opitaan läpi elämän. Siksi kielikoulutuksen kysymyksiä on tärkeää tarkastella kokonaisuutena varhaiskasvatuksesta työelämään. Kieliä opitaan arjessa, harrastuksissa, varhaiskasvatuksessa, oppilaitoksissa ja työssä – siellä, missä ihmiset käyttävät kieltä. Erilaisia tapoja omaksua, oppia ja käyttää kieliä tunnistetaan, tunnustetaan ja hyödynnetään kielikoulutuksen päätöksenteossa ja toteutuksessa.

Teemavuodet

Kieliverkoston tavoitteita ja arvoperustaa toteutetaan vuosittain vaihtuvien teemojen avulla ottaen lisäksi huomioon ajankohtaiset, laajat kehityskaaret. Teemavuoden keskeisiä tapahtumia ovat Kieliparlamentti ja Kari Sajavaara -muistoluento. Tarvittaessa järjestetään sidosryhmien kanssa muita tapahtumia ja yhteistyötapaamisia. Myös viestintä ja tutkimus pureutuvat erityisesti kulloisenkin teemavuoden kysymyksiin. Tulevista teemavuosista keskustellaan avaintoimijoiden, kuten ohjausryhmän ja muiden sidosryhmien, kanssa.

Kieliverkoston rakenne

Kieliverkoston strategiatyötä ohjaa valtakunnallinen **ohjausryhmä**, joka edustaa kielikasvatuksen ja -koulutuksen asiantuntijoita varhaiskasvatuksesta työelämään. Ohjausryhmän puheenjohtaja on soveltavan kielentutkimuksen (kielikoulutuspolitiikka) professori Jyväskylän yliopistosta. Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen johtajalla on taloudellinen vastuu Kieliverkostosta.

Kieliverkoston koordinoinnista vastaavat **projektitutkija ja yliopistotutkija**, jotka työskentelevät Soveltavan kielentutkimuksen keskuksessa.

Kieliverkostossa perustetaan eri tarkoituksiin **asiantuntijaryhmiä**, jotka voivat esimerkiksi laatia lausuntoja ja kannanottoja kielikoulutuksesta sekä toimia asiantuntijoina eri tilaisuuksissa.

Kieliverkoston keskeiset toimintamuodot

Vuosittainen valtakunnallinen **Kieliparlamentti** on asiantuntijatapahtuma, jossa kielikoulutuspolitiikan toimijat käsittelevät vuoden teemaa ja laativat siitä kannanoton laajalle joukolle kielikoulutuspolitiikan päättäjiä ja omia sidosryhmiään. Kieliparlamenttiin kutsutaan rajattu määrä asiantuntijoita, jotka edustavat mm. kasvatus- ja opetusalan järjestöjä, koulutuksen järjestäjiä, päättäjiä, julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoita, työmarkkina-, ammatti- ja opiskelijajärjestöjä sekä viranomaisia ja tutkijoita.

Parlamentin lisäksi Kieliverkosto järjestää yhdessä Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen kanssa vuosittaisen ajankohtaiseen tutkimustietoon perustuvan **Kari Sajavaara -muistoluennon**. Muistoluentoa kutsutaan pitämään kielikoulutuspolitiikan tai soveltavan kielentutkimuksen asiantuntija. Luennon yhteydessä jaetaan Kari Sajavaara -tunnustuspalkintoja tieteellisesti ansiokkaasta soveltavan kielentutkimuksen alan väitöskirjasta ja alalla tehdystä yhteiskunnallisesti vaikuttavasta työstä.

Erilaisia muita tapahtumia, tapaamisia ja kokouksia voidaan järjestää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kielikoulutuspolitiikan verkoston avoimessa **Kieli, koulutus ja yhteiskunta -ammattilehdessä** julkaistaan artikkeleita ja puheenvuoroja kielikoulutuksen eri alueilta. Verkkolehti julkaistaan Kieliverkoston verkkosivuilla osoitteesta www.kieliverkosto.fi. Lehden tehtävänä on herättää keskustelua ja lisätä tietoisuutta kielikoulutuspoliittisista kysymyksistä sekä tuoda yhteen kielikoulutuspolitiikan päätöksentekijöitä, opettajia, tutkijoita ja muita kielikoulutuksen parissa työskenteleviä. Lehti on matalan kynnyksen julkaisukanava, jossa julkaistaan yleistajuisia, laadukkaasti kirjoitettuja ja toimitettuja kirjoituksia esimerkiksi tutkimustuloksista, hankkeiden kokemuksista ja hyvistä käytänteistä, erilaisista kokeiluista sekä kielikoulutuspolitiikan viimeisimmistä päätöksistä ja niiden taustoista.

Kieliverkoston **verkkosivut** toimivat osoitteessa www.kieliverkosto.fi. Verkkosivuilla kerrotaan verkostosta ja sen toiminnasta, esimerkiksi tapahtumista ja tutkimuksesta. Lisäksi sivuille kootaan Kieliverkoston ja Kieliparlamentin lausunnot ja kannanotot. Verkkosivuille kootaan myös ajankohtaisia tiedotusasioita ja tapahtuma- ja koulutus uutisia laajasti kielikoulutuksen kentältä.

Kuka tahansa kielikoulutuspolitiikasta kiinnostunut voi liittyä verkoston **sähköpostilistalle** tai seurata verkostoa **Twitterissä**. Sekä postituslistalla että Twitter-tilillä tiedotetaan kieli aiheisestä uutisoinnista, tapahtumista, konferensseista, uusista julkaisuista, tutkimushankkeista ja muista Kieliverkoston toimintaan liittyvistä asioista.

Kieliverkoston asiantuntijuutta hyödynnetään **kansainvälisesti** sekä kehittämistyössä että tutkimuksessa (esim. Euroopan nykykielten keskuksen (ECML) toiminnassa yhteistyössä Opetushallituksen kanssa).

Strategiset tavoitteet vuosille 2021–2024

Neljännellä toimintakaudella Kieliverkosto kehittää työtapojaan siten, että tuore tutkimus ja asiantuntijoiden kokemus kielikoulutuksen kehittamisestä saavuttaisivat paremmin keskeiset toimijat.

Vaikutetaan kielenoppimisen ja kielitarjonnan monipuolisuuteen

Lisätään varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön kielitietoisuutta ja tietoa varhaisesta kielenoppimisesta. Huomiota kohdennetaan erityisesti pieniin kuntiin. Vahvistetaan yhteyksiä koulutuksen järjestäjiin ja oppilaitosjohtoon kielitarjonnan ja kielivalintojen monipuolistamiseksi perusopetuksesta korkeakoulutukseen. Kiinnitetään huomiota kansalliskielten osaamistasoon. Tuetaan monikielisyyttä nostamalla näkyvämmiin esiin kielivähemmistöt ja oman äidinkielen opetus.

Kehitetään Kieliverkoston strategista viestintää

Luodaan Kieliverkostolle viestintästrategia, jonka tarkoitus on tukea ja kehittää viestintää ja tiedotusta. Verkoston vastuulliset tutkijat ja ohjausryhmä pitävät yllä hyviä mediasuhteita ja osallistuvat yhteiskunnalliseen keskusteluun mediassa.

Kasvatetaan tietoisuutta Kieliverkoston toiminnasta ja verkkolehdestä. Kannustetaan eri tahoja tiedottamaan koulutuksista, tapahtumista ja uutisistaan Kieliverkoston verkkosivuilla.

Tehdään tutkimusta päätöksenteon ja koulutuksen tueksi

Verkoston vastuulliset tutkijat tekevät tutkimusta päätöksenteon tueksi ja ennakoivat tulevia kielikoulutukseen liittyviä tutkimustarpeita aktiivisesti. Verkosto tarjoaa tutkittua tietoa opetuksen kehittämisen tarpeisiin. Tehtyjen (kieli)koulutuspoliittisten päätösten vaikutuksia seurataan ja arvioidaan.